

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 4

15.02.2018 – 28.02.2018

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Мюнхенська конференція: нарешті Європа усвідомила, що не можна грати за правилами нав'язаними Росією</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	6
Зовнішня політика	11
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	11
<i>Головні меседжі Джона Саллівана під час його візиту в Україну.....</i>	<i>11</i>
Двосторонні відносини.....	13
США	13
Велика Британія.....	14
Польща	14
Німеччина.....	15
Данія.....	15
Білорусь	16
Опір російській гібридній війні	17
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	17
<i>План «Расмуссена –Гоуана»: можливості і загрози</i>	<i>17</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Мюнхенська конференція: нарешті Європа усвідомила, що не можна грати за правилами нав'язаними Росією

Цього місяця значна увага євроатлантичної спільноти була прикута до питань безпеки. І в глобальному розрізі, нині безпекова ситуація стоїть на першому місці світового порядку денному: адже спостерігається напруження ситуації як на Євразійському континенті так і на Близькому Сході, де фактично, знову ведеться війна між Заходом і Сходом. У Європі ситуація ускладнюється внутрішнім протистоянням політичних сил в середині країн. Крайні праві та ліві популістичні, маргінальні партії поширюють свій вплив, що несе загрозу єдності Європейського Союзу як організації, її цінностям та принципам. Поширюється націоналістична риторика деяких чинних урядів країн ЄС. **Не останнє місце у провокуванні цих процесів і напруженості в Європі належить Росії. Зокрема свідченням цього є її збройне вторгнення в Україну та незаконна анексія Криму, що стало безпрецедентним порушенням міжнародного права та світового порядку з часів Другої світової війни.**

Всі ці виклики знайшли своє відлуння на черговій Мюнхенській міжнародній безпековій конференції, яка проходила 16-18 лютого 2018 року. Важливість цьогорічної конференції підкреслила присутність 25 президентів та голів урядів, перших осіб ООН, НАТО, ЄС. Традиційно її відкрив німецький політик, голова Мюнхенської безпекової конференції Вольфганг Ішінгер, який і задав тон подальшим дискусіям. Зокрема, був представлений звіт конференції (Munich security report-2018) під назвою «До краю і назад?». У ньому детально викладені основні виклики сучасної безпеки. «У минулому році світ став ближче – занадто близько! – до початку значного конфлікту» – ця теза Ішінгера у вступному слові і відбиває основну його суть. Зокрема він також визначив основні загрози міжнародному порядку: «Напруженість між Північною Кореєю та Сполученими Штатами значно зросла, а риторика обох сторін збільшилася. Відносини між Саудівською Аравією та Іраном демонструють подібну динаміку, яка генерує в подальшому регіональну нестабільність. **У Європі напруженість між НАТО та Росією залишається високою, а війна в і навколо України не послаблюється. Ключові договори з контролю над озброєннями, такі як Договір про ліквідацію ракет середньої та малої дальності, перебувають під ризиком руйнування, в той час як зусилля щодо обмеження**

збройних перегонів у нових сферах, таких як кіберпростір, припиняються. Все це відбувається на глобальному фоні піднесення націоналізму та екстремізму, ослаблення деяких основних принципів міжнародного порядку...»¹ Сміливо можна стверджувати, що Росія причетна до майже усіх цих «челенджів».

Згадка Ішінгера про війну в Україні вже у самому вступному слові до звіту Мюнхенської конференції свідчить про те, що Європа справді розуміє важливість стабільності в Україні та небезпеку, яка криється у російській агресії. Росія ж тут згадується в контексті агресора. Адже політика Кремля та його гібридні тактики, включаючи кібертероризм, **ставлять Росію в ряд основних викликів світового міжнародного порядку**. Про увагу до України з боку міжнародних партнерів свідчить і те, що на конференції обговорювався новий формат вирішення конфлікту на сході України, зокрема можливість введення «блакитних шоломів» ООН на Донбас, що заслугове окремого аналізу.

Ще напередодні конференції Ішінгер назвав конфлікт на Сході України однією з найбільших загроз для міжнародної безпеки. Ішінгер, зокрема, наголосив, що небезпека полягає саме у невизначеній моделі поведінки Заходу щодо Росії. «Одна з найбільших загроз – це невизначеність щодо Росії. Пригадайте Донбас, Крим, Україну. Люди продовжують гинути щодня у цьому конфлікті», - пояснив він.² Саме ці слова Ішінгера можна трактувати як заклик до єднання у боротьбі з Кремлівською загрозою. Бо саме від єдності зусиль європейських країн залежить безпека в регіоні.

Україну на Мюнхенській безпековій конференції представляли Президент та Міністр закордонних справ України. Відзначимо, у промові Порошенка лунали тези про Росію як глобального порушника стабільності у світі та й в Україні. Зокрема він зазначив: **«Гібридна війна, яку веде Росія, поступово перетворюється у повномасштабну Світову Гібридну Війну. Ця війна ведеться на різних рівнях, на різних фронтах та на різних швидкостях...»³** Проте, Президент виступав у майже порожньому залі. І це дуже чіткий сигнал який свідчить про відношення міжнародного співтовариства до українського президента. **Такий своєрідний бойкот західних політиків пояснюється у першу чергу внутрішньою «гібридною» політикою Порошенка, відсутністю політичної волі у боротьбі з корупцією та впровадженням відповідних реформ.**

Глава МЗС Канади Христя Фріланд заявила про погрози з боку Росії для світового правопорядку і ядерної рівноваги: **«Вторгнення в Україну, анексія української території – це найбільше порушення міжнародного правопорядку в Європі з часів Другої світової війни... Це також порушення, яке має дуже негативні наслідки з точки зору ядерного нерозповсюдження»⁴**

Від польського прем'єра Матеуша Моравецького теж пролунав теза: **«Росія напала на Грузію і Україну, треба завжди пам'ятати про це, говорячи про європейську безпеку»⁵** Навіть Зігмар Габріель, німецький соціаліст та голова МЗС, який виступає за поступове зняття санкцій з Росії у своїй промові говорив про російську загрозу – і про порушення договору про заборону ядерних ракет, і про

¹ <https://www.securityconference.de/en/discussion/munich-security-report/munich-security-report-2018/>

² <http://bit.ly/2CIjY9S>

³ <http://www.euointegration.com.ua/articles/2018/02/17/7077658/>

⁴ <https://ua.news/ua/pidsumky-myunhenskoyi-konferentsiyi-ukrayina-v-epitsentri-zagalnoyevropejskoyi-bezpeky/>

⁵ <https://ua.news/ua/pidsumky-myunhenskoyi-konferentsiyi-ukrayina-v-epitsentri-zagalnoyevropejskoyi-bezpeky/>

«постійні намагання Росії випробувати та підірвати єдність Євросоюзу».⁶ Подальші виклики, на думку Габріеля, виходять із претензій Росії на владу, відродження націоналізму та протекціонізму, а також зростання лідерства Китаю, який наразі є єдиною державою з глобальним геостратегічним баченням.⁷

Міністр МЗС РФ Сергій Лавров, у свою чергу, звинуватив західні країни у русофобії через Україну, а втручання Росії у внутрішні справи іноземних держав назвав «іраціональним міфом». Також очільник МЗС Росії згадав Україну «вражену внутрішнім конфліктом» і дорікнув ЄС за його підтримку «антиконституційного державного перевороту», а також наголосив що «Росія як ніхто інший зацікавлена у вирішенні внутрішньоукраїнської кризи».⁸ Все як завжди, у кращих традиціях орвелізму.

Таким чином, результати Мюнхенської конференції показали, що Євроатлантична спільнота нарешті голосно почала говорити про Росію як агресора, причому ще й такого, що володіє ядерною зброєю. Проте, конкретних рішень як із цим боротись не було. Україна залишається важливою темою в європейській безпеці. Однак у Мюнхені, Україну частіше згадувати у ракурсі агресивної політики Кремля, який загрожує світу через грубе порушення і нехтування міжнародного права, незаконну окупацію частини території України, втручання у внутрішні справи інших держав, зокрема вплив на результати виборів у деяких країнах, розповсюдження кібертероризму. **Як зазначив Міністр закордонних справ України Павло Клімкін «Головний результат конференції полягає в тому, що всі розуміють: не можна дозволити Росії грати за її правилами»⁹.** Однак, судячи із заяв С. Лаврова, Росія не збирається йти на поступки і продовжуватиме свою реваншистську політику. Саме тому, Євроатлантична спільнота не має діяти за планом Путіна і ще більше бути об'єднаною перед тими викликами, які несе Кремль із чинним автократичним режимом. Адже від цього залежать долі цілих народів.

⁶ <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/02/19/7077699/>

⁷ <http://tyzhden.ua/World/209716>

⁸ http://www.mid.ru/foreign_policy/news/-/asset_publisher/cKNonkJEO2Bw/content/id/3081301

⁹ <https://ua.korrespondent.net/ukraine/politics/3942769-klimkin-pidbyv-pidsumky-muinkhenskoi-konferentsii>

Інші події в ЄС

Серби навряд чи визнають Косово заради членства в ЄС – президент Сербії

16.02.2018

Серби навряд чи підтримають повне визнання Косова як незалежної держави в обмін на членство в ЄС.

Про це в інтерв'ю Reuters заявив президент Сербії Александр Вучич.

"Це (визнання Косова. – Ред.) вирішать люди. Якщо ви думаєте, що більшість виступить на підтримку, я не маю такої певності", - сказав Вучич.

За його словами, тільки компромісне рішення може не допустити переходу статусу Косова у "заморожений конфлікт". "Якщо не буде компромісів, ми будемо мати "заморожений конфлікт" протягом десятиліть. Ми не повинні залишати це у спадок нашим дітям", - заявив президент Сербії. .

"Ми повинні поглянути на сьогоднішню реальність і зрозуміти відносини в світі і відносини в Косово, і зрозуміти, що Косово не наше, як ми вчили себе, але воно і й не їхнє, як вони намагаються показати це", - додав він.

Нагадаємо, Сербія, яка є кандидатом на вступ до ЄС, на вимогу Брюсселя повинна налагодити свої стосунки з Косовом. Хоча формально Брюссель не вимагає дипломатичного визнання Косова, Белград до запланованого у 2025 році вступу до ЄС повинен підписати двосторонній сербсько-косовський договір, який дозволяв би Косово вступити до міжнародних організацій, включно з ООН.

Європейський комісар з питань політики сусідства і переговорів з розширення Йоганнес Ган заявив, що Сербія повинна досягти угоди про нормалізацію відносин з Косово, якщо хоче вступити в ЄС.

Серед країн ЄС Кіпр, Греція, Румунія, Словаччина та Іспанія не визнають Косово як незалежну державу.

Європейська правда

Міністр оборони Німеччини: ЄС має бути готовий зупинити спроби анексії

16.02.2018

Євросоюзу необхідні превентивні механізми, здатні запобігти та зупинити можливі спроби анексії території країн-членів.

Про це заявила міністр оборони Німеччини Урсула фон дер Ляєн на Мюнхенській безпековій конференції, повідомляє з Мюнхена кореспондент "Європейської правди".

Першим засобом для такого превентивного механізму вона назвала військові заходи. "Нам потрібен певний оборонний потенціал для того, щоби нікому не спало на думку забрати частину нашої території", - заявила міністр.

Урсула фон дер Ляєн говорила про це у відповідь на запитання щодо можливості запровадження нового механізму для швидкого превентивного запровадження фінансових санкцій проти агресора.

Представниця німецького уряду в цілому підтримала таку ідею.

"Я не є фахівцем у питанні фінансів, але припускаю, що такий механізм нам знадобиться", - сказала вона.

Як відомо, наразі запровадження міжнародних фінансових санкцій проти агресора є тривалим та політично складним процесом.

Європейська правда

Прем'єр Польщі вважає, що полякам за кордоном слід повідомляти про «антипольські прояви»

05.02.2018

Польський прем'єр Матеуш Моравецький заявив, що Варшава хоче дбати, аби у всьому світі не поширювалися брехливі заяви щодо Польщі.

Так він прокоментував заклик спікера Сенату Польщі до поляків за кордоном документувати усі "антипольські заяви", повідомляє Onet.pl.

"Ми чутливі до історичної правди", - сказав Моравецький на прес-конференції у Берліні після зустрічі з канцлеркою Німеччини Ангелою Меркель. За словами польського прем'єра, Польща "хоче дбати, аби у всьому світі не було брехливих заяв на польську тематику".

Стосовно цієї теми висловилася і Ангела Меркель.

"Наша відповідальність полягає в тому, щоб ніхто на нашій території не був ображений. Я вважаю, що німецька держава виконує свої обов'язки", - сказала вона. Нагадаємо, Польща закликає співвітчизників, які проживають за кордоном, повідомляти офіційні органи про "антипольські заяви". Листа із відповідним закликом в усі посольства та консульства Польщі розіслав глава польського Сенату Станіслав Карчевський.

Основою для написання листа є спірний закон про Голокост, який нещодавно підписав президент Польщі Анджей Дуда. Закон передбачає штрафи і тюремні терміни за публічні заяви про причетність поляків до Голокосту.

Європейська правда

Країни Балтії запропонували збільшити бюджет ЄС після Brexit

16.02.2018

Лідери країн Балтії хочуть розширити бюджет Євросоюзу після виходу Великої Британії з блоку і, можливо, створити "нові власні ресурси".

Про це йдеться у спільному листі прем'єр-міністрів Естонії та Латвії та президента Литви, повідомляє [EUobserver](#).

Лідери трьох країн стверджують, що бюджет ЄС, який формується на сім років, повинен перевищувати 1 відсоток валового національного доходу 27 країн ЄС (без Британії).

"Ми готові обговорити шляхи збереження рівня поточної багаторічної фінансової структури, навіть після Brexit, шляхом збільшення внесків та, можливо, нових власних ресурсів для бюджету ЄС", - йдеться у листі.

Три країни також заявляють, що не слід робити жодних бюджетних скорочень у сфері досліджень, інновацій та молодіжної політики.

Вони також вимагають збільшення прямих виплат з бюджету ЄС своїм фермерам, відзначаючи, що "вони залишаються значно нижчими за середнє значення в ЄС".

На початку цього тижня єврокомісар з питань бюджету Гюнтер Еттінгер також говорив про збільшення семирічного бюджету. "З Brexit та іншими змінами в майбутньому одного відсотку буде недостатньо", - сказав він.

Остаточна пропозиція Європейської комісії щодо формування нового бюджету очікується не раніше травня. Поточний бюджет розрахований до 2020 року.

Європейська правда

Прем'єр Британії обіцяє тісну співпрацю з ЄС у сфері безпеки після Brexit

18.02.2018

Прем'єр-міністр Великої Британії Тереза Мей запевнила, що її країна налаштована зберегти посилену співпрацю у сфері безпеки після виходу з Євросоюзу.

Про це вона сказала у своєму виступі перед західними лідерами та чиновниками на Мюнхенській безпековій конференції, повідомляє Reuters.

Мей пообіцяла, що Лондон продовжуватиме вести військові місії та обмінюватися інформацією, якщо домовляться з Брюсселем про "ефективний пакт з 2019 року", тобто у рік, коли Британія має залишити блок.

"Ми залишаємо ЄС, і немає питання про другий референдум або повернення назад, і я вважаю це важливим. Нам потрібно створити партнерство, яке дозволить Британії та ЄС поєднати наші зусилля для найбільшого ефекту, якщо це відповідає нашим спільним інтересам", - сказала вона.

Мей також отримала підтримку з боку посадових осіб ЄС та США, які погодились, що ця проблема є надто важливою для того, щоб вносити її до більш широких переговорів про Brexit.

Європейська правда

Президент Польщі здивований, що не всі в ЄС розуміють небезпеку «Північного потоку - 2»

19.02.2018

Президент Польщі Анджей Дуда розкритикував "Північний потік-2", запланований газопровід між Росією та Німеччиною, який буде йти в обхід Польщі, України та країн Балтії.

Про це він заявив в ході офіційного візиту до столиці Литви, передає Polskie Radio.

Дуда зазначив: "Я хочу висловити своє здивування тим, що ЄС – зокрема, західніші члени, як я вважаю – хочуть стати залежним від "Газпрому", російського газового монополіста.

"Ми (Польща) маємо досвід (з Росією), ми також спостерігаємо за досвідом України, проти якої зниження поставок газу використовується як зброя у гібридній війні, що проводиться відносно цієї країни", - заявив він.

Дуда підкреслив, що Польща вживає заходів, щоб зменшити енергетичну залежність від Росії, в тому числі відкривши термінал у Свіноуйсьце, на півночі країни, що отримує газ з Катару.

Як відомо, проект "Північний потік-2" передбачає будівництво і роботу двох гілок газопроводу загальною потужністю 55 млрд кубометрів газу на рік від узбережжя Росії через Балтійське море до Німеччини.

Супротивники проекту - у тому числі Польща, країни Балтії та Данія - стверджують, що "Північний потік-2" збільшить залежність ЄС від "Газпрому", який вже постачає близько третини об'ємів газу в ЄС.

Європейська правда

Президент Естонії виступила за справжній оборонний союз в ЄС

19.02.2018

Стурбована російським військовим нарощенням Естонія закликала Євросоюз витратити більше на захист своїх зовнішніх кордонів.

Про це в інтерв'ю Reuters повідомила президент країни Керсті Кальюлайд.

Кальюлайд відзначила, що Естонія вже витрачає 2,2% ВВП на військові потреби і не може дозволити собі більших витрат, хоча військові потреби для цього є.

"Наша маленька країна не може робити більше, аніж робить зараз. Але у нашому регіоні потрібно ще багато чого зробити", - сказала вона.

Кальюлайд додала, що ЄС функціонує як механізм перерозподілу, за якого гроші витрачаються в тих областях, де це має найбільший сенс. У випадку сфери безпеки такою областю, за її словами, є прикордонні країни. Кальюлайд закликала створити "справжній оборонний союз", який передбачав би механізм фінансування зміцнення їх обороноздатності.

Нагадаємо, у НАТО очікують, що у поточному році вісім країн-членів витратять 2% від свого ВВП на оборону.

Міністр закордонних справ Німеччини Зігмар Габріель не вважає можливим витратити 2% ВВП на оборону, як того вимагають домовленості всередині Північноатлантичного Альянсу.

Європейська правда

Рада Європи ухвалила план дій для України з бюджетом 29,5 млн. євро

21.02.2018

Комітет міністрів Ради Європи ухвалив рішення про затвердження Плану дій РЄ для України на 2018-2021 роки.

Про це повідомляє Постійне представництво України при Раді Європи на своїй [сторінці](#) у Facebook.

План дій є стратегічним документом співпраці України з Радою Європи на 4 роки. Ключовими партнерами з української сторони є центральні та місцеві органи державної влади і неурядові організації.

Розрахунковий бюджет Плану дій становить 29,5 млн. євро, у фінансуванні якого вже беруть участь Швейцарія, Норвегія, Данія, Швеція, Нідерланди, Ірландія, Чехія, Литва, Угорщина, Ліхтенштейн та Європейський Союз.

Заходи у рамках Плану дій спрямовані на підтримку конкретних реформ, що мають привести українське законодавство, інститути та практику у відповідність до європейських стандартів у сфері прав людини, верховенства права і демократії.

З ініціативи України в Плані дій вперше чітко зафіксовано, що він має сприяти досягненню цілей Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Відповідно до Плану дій Рада Європи продовжить надання Україні допомоги у реформуванні системи судоустрою, правоохоронних органів, виконання рішень судів, а також у сфері децентралізації та боротьби з корупцією. Окрему увагу буде приділено захисту прав внутрішньо переміщених осіб та питанням безпеки журналістів.

Ухвалений План дій є п'ятим документом, що продовжує започатковану у 2005 році традицію програмного співробітництва між Україною та Радою.

"Ухвалення Плану дій символічно відбулося у дні, коли Україна з сумом відзначає четверту річницю загибелі Небесної Сотні та початку російської агресії. Але сьогодні маємо дивитися вперед і використовувати можливості Плану дій для здійснення реформ та європейської інтеграції. З нашої ініціативи новий План дій Ради Європи для України сприятиме виконанню Угоди про асоціацію з ЄС. Сильна успішна Україна буде найкращою присвятою героям Революції гідності та війни з Росією", - відзначив Постійний представник України при Раді Європи Дмитро Кулеба.

Європейська правда

У ЄС погодили продовження санкцій щодо 150 осіб та 38 компаній через Крим та Донбас

23.02.2018

Посли ЄС прийняли рішення продовжити санкції щодо 150 осіб та 38 компаній через незаконну анексію Криму та агресію на Донбасі ще на півроку.

Про це у Twitter повідомив брюссельський кореспондент "Радіо Свобода" Рікард Джозвяк.

"Посли ЄС сьогодні прийняли рішення продовжити на 6 місяців санкції, які включають замороження активів та заборону на в'їзд 150 фізичним особам та 38 підприємствам, що відповідальні за дії, які порушують територіальну цілісність України", - написав він.

Нагадаємо, у вересні 2017 року Рада ЄС офіційно продовжила санкції проти фізичних осіб та компаній, причетних до порушення територіальної цілісності, суверенітету та незалежності України. Обмежувальні заходи продовжено стосовно 149 осіб та 38 компаній.

Ці санкції були вперше запроваджені у березні 2014 року і неодноразово продовжувалися.

Як відомо, сьогодні, 21 лютого, Європейський суд, розташований у Люксембурзі, ухвалив рішення про незаконність останньої хвилі санкцій, запроваджених проти Сергія Ключова Радою ЄС У 2017 році.

Європейська правда

У Єврокомісії попередили Польщу та Угорщину про можливість скорочення виплат ЄС

23.02.2018

Європейський комісар з питань бюджету та людських ресурсів Гюнтер Етінгер застеріг Польщу та Угорщину, що недотримання верховенства права може мати для них фінансові наслідки.

Про це він заявив виданню *Suddeutsche Zeitung* перед самітом лідерів ЄС в Брюсселі, де буде обговорюватися бюджет ЄС на 2021-2027 роки.

"Деякі країни пропонують зв'язок між нашою системою цінностей і бюджетом ЄС", - зауважив єврокомісар, додавши, що для цього необхідне не тільки законне рішення, але й політичне.

Будучи стурбованою незалежністю судової влади в Польщі, Європейська комісія вперше ініціювала судовий розгляд в грудні за порушення основних цінностей в державі-члені ЄС. Етінгер встановлює зв'язок між цією процедурою і майбутніми фінансовими рамками.

За його словами, на саміті в Брюсселі 27 лідерів ЄС можуть вирішити: якщо Польща продовжить недотримання верховенства права, це може відобразитися у скороченні інвестицій в країну.

"Однак якщо ви поступитеся і зосередитесь на системі цінностей та верховенстві права, ми готові до солідарності", - сказав єврокомісар.

У грудні Європейська комісія вперше в історії вирішила розпочати санкційну процедуру проти Польщі через порушення верховенства права.

У Євросоюзі обговорюють можливість домогтися коригування курсу Польщі шляхом обмеження виділення коштів ЄС.

Угорщина, як відомо, відмовляється брати участь у системі розподілу біженців у ЄС.

Європейська правда

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Головні меседжі Джона Саллівана під час його візиту в Україну

21 лютого відбувся офіційний візит заступника державного секретаря США Джона Саллівана в Україну. Президент Петро Порошенко провів зустріч з високим представником США, де було обговорено безпекову ситуацію на Донбасі, а також необхідні подальші кроки в рамках мирного врегулювання, зокрема щодо розміщення ефективної миротворчої місії ООН на Донбасі.

Президент підкреслив, що Україна спрямовує зусилля на врегулювання ситуації на Донбасі політико-дипломатичними методами у відповідності з Мінськими домовленостями. У цьому контексті було окремо відзначено важливість ухвалення Закону про деокупацію.

Сторонами була підтверджена необхідність продовження скоординованої політики санкцій щодо РФ до повного виконання нею Мінських домовленостей, а також відновлення суверенітету і територіальної цілісності України, включно з Кримом.¹⁰

Джон Салліван виступив також у Дипломатичній академії України. **З його промови проглядається чітка позиція США на підтримку України і розуміння суті речей. «Враховуючи високі ставки, важливо чітко визначити політику США щодо конфлікту: Крим - це Україна. Донбас - це Україна. Ми ніколи не прийнемо торгівлю одним регіоном України задля іншого. Ми ніколи не будемо укладати угоди про Україну без України... Ми будемо продовжувати стояти з Україною до тих пір, поки не закінчиться російська агресія. Ми будемо продовжувати використовувати низку заходів, які ми маємо в нашому розпорядженні, включаючи дипломатію, санкції та допомогу з питань безпеки»** - заявив Салліван. Також він констатував, що Росія намагається виправдовувати свої дії, стверджуючи, що вона захищає російськомовні народи, але її агресія була катастрофічною для людей, які живуть у цих регіонах».¹¹

Значна частина виступу американського політика стосувалася корупції в Україні. І в цій площині США обізнані не менш ніж у попередніх тезах щодо російської агресії. Зокрема заступник державного секретаря США заявив, що

¹⁰ <http://www.president.gov.ua/news/prezident-proviv-zustrich-iz-zastupnikom-derzhavnogo-sekreta-45974>

¹¹ <https://www.state.gov/s/d/2018/278513.htm#.Wo3FBo2YRHq.facebook>

Київ докладає недостатньо зусиль у боротьбі з корупцією. Зокрема він підкреслив, **що вже чотири роки Україна бореться з «корумпованим і авторитарним минулим» і, водночас, із зовнішнім агресором. І обидві битви Київ поки що не виграв.**

Салліван назвав і основні загрози які несе корупція в Україні:

- стримує іноземні інвестиції та зменшує ВВП;
- перешкоджає економічній ініціативі та підприємництву;
- позбавляє державу податкових фондів, виплачених працелюбними українцями, щоб вирівняти власні кишені;
- породжує бідність;
- і це руйнує надії тих, хто грає за правилами.¹²

У цьому контексті Салліван також нагадав про важливість функціонування НАБУ, Спеціальної антикорупційної прокуратури та Антикорупційного суду.

Таким чином, візит Джона Саллівана - заступника державного секретаря США в Україну, ще раз зафіксував чітку позицію США у підтримці України, але й продемонстрував певне невдоволення діями української влади, її неефективністю. США практично допомагають Україні у протистоянні із зовнішнім ворогом у тому числі й через МВФ та ООН, де вони мають великий вплив, підтримують громадянське суспільство, а також, спонукають вище керівництво України діяти. Як відомо, нещодавно Вашингтон зняв обмеження на поставки летальної зброї в Україну. Конструктивна критика Києва щодо відсутності політичної волі у боротьбі з корупцією (*ба більше – наявністю твердої політичної волі в збереженні корупції як механізму реалізації владних повноважень*) теж слугує попередженням, про можливу реакцію Америки. Адже, ситуація коли одні країни виступають донорами, а власні політики грабують країну і нарощують торгівлю з агресором, може призвести до втрати політичної і фінансової підтримки не лише з боку США а й ЄС, яскравим прикладом цьому слугує припинення фінансування України з боку МВФ. Як відзначив экс-посол України в США Юрій Щербак: *«В Україні багато американських компаній, представників, бізнесменів, дипломатів – Вашингтон досить оперативно отримує інформацію про внутрішні проблеми, корупційні схеми та імітацію змін»*.¹³

Очевидно, що і в інтересах США не допустити поширення впливу Москви в регіоні. Проте, нині в середині США існує внутрішнє напруження через політику Трампа. Ситуація ускладнюється недавнім скандалом через докази впливу Росії на вибори Президента США. І скоріше за все в інтересах Трампа було би будувати дружні відносини з Путіним. Але його адміністрація перебуває під шаленим тиском Конгресу, експертної спільноти та американських мас-медіа, спрямованим на формування більш жорсткої позиції по відношенню до Москви. І це теж потрібно враховувати Україні, але не перебільшувати такого впливу.

¹² <https://www.state.gov/s/d/2018/278513.htm#.Wo3FBo2YRHq.facebook>

¹³ <https://www.radiosvoboda.org/a/29055148.html>

Двосторонні відносини

США

Президент України провів зустріч з Міністром оборони США

17.02.2018

У рамках участі в Мюнхенській конференції з питань безпеки, Президент України Петро Порошенко провів зустрічі з Міністром оборони США Джеймсом Меттісом.

Петро Порошенко висловив глибоку вдячність за тверду позицію США на підтримку суверенітету і територіальної цілісності України.

«В Україні вірять у лідерство Сполучених Штатів Америки у справі зміцнення трансатлантичного фронту протидії російській агресії та спробам розхитування світової законності та порядку», - наголосив Глава держави.

Сторони обговорили ситуацію на Донбасі та висловили занепокоєння у зв'язку з триваючими спробами Росії та підтримуваних нею бойовиків підірвати мирний процес.

Було також обговорено необхідність розміщення миротворчої місії ООН на Донбасі відповідно до принципів ООН та цілей Мінського процесу.

Співрозмовники наголосили на важливості політики санкцій проти РФ до відновлення територіальної цілісності та суверенітету України.

Глава держави висловив вдячність за важливі рішення Вашингтону у питанні зміцнення потенціалу Збройних Сил України та обороноздатності України. Останні рішення Вашингтону є сигналом агресору проти будь-яких намірів ескалації ситуації на Донбасі, яка, за наявних у Україні нових оборонних можливостей, у разі збільшить ціну такої ймовірної агресії.

Джеймс Меттіс підтвердив тверду відданість Сполучених Штатів Америки справі відновлення суверенітету і територіальної цілісності України, а також відзначив значний прогрес, який здійснила Україна у реформуванні сфери безпеки та оборони.

Сторони обговорили подальші кроки з метою зміцнення оборонної стійкості України, а також відзначили пріоритетність розвитку стратегічного партнерства між Києвом та Вашингтоном.

У зустрічі також взяв участь Спеціальний посланник Президента США по Україні Курт Волкер.

Інтернет-представництво президента України

Президент України зустрівся з делегацією Конгресу США

17.02.2018

Під час Мюнхенської безпекової конференції Президент України Петро Порошенко провів зустріч із делегацією Конгресу США.

Петро Порошенко висловив вдячність за провідну роль Конгресу США у справі відсічі російської агресії та у захисті суверенітету та територіальної цілісності України. Яскравим підтвердженням такої підтримки стало ухвалення Закону про протидію супротивникам Америки через санкції, окремі положення якого уже імплементуються.

Глава держави наголосив, що прийняття Вашингтоном рішення про надання Україні летальної оборонної зброї та посилення санкційного тиску є не лише відповіддю на деструктивну позицію Москви, але й водночас формують сприятливе тло для просування мирного процесу на Донбасі.

Петро Порошенко висловив сподівання, що фінансування програм безпекової допомоги Українській державі, включаючи надання озброєнь оборонного характеру і надалі отримуватимуть повну підтримку з боку Конгресу.

Сторони також засудили намір провести російські президентські вибори на тимчасово окупованій території Криму. Було скоординовано подальші кроки щодо посилення міжнародного фронту з деокупації українського Криму.

Було також обговорено прогрес України у реалізації програм реформ та розвиток співпраці з МВФ. Відзначено зусилля з реформування сектору безпеки, свідченням чого є намір уже найближчим часом розглянути у Парламенті законопроект про національну безпеку.

Президент України також закликав Конгрес США підтримати офіційне визнання Сполученими Штатами Голодомору 1932-1933 років, штучно створеного сталінським режимом, геноцидом Українського народу.

Інтернет-представництво президента України

Велика Британія

Президент України провів зустріч з Прем'єр-міністром Великої Британії

17.02.2018

Президент України Петро Порошенко у Мюнхені під час безпекової конференції провів зустріч з Прем'єр-міністром Великої Британії Терезою Мей.

Президент подякував за продовження навчальної місії для українських військових в рамках операції «Orbital».

Співрозмовники також обговорили розгортання миротворчої місії ООН на окупованій частині Донбасу.

Петро Порошенко запросив Терезу Мей відвідати Україну з візитом.

Інтернет-представництво президента України

Польща

Президент України зустрівся з Прем'єр-міністром Республіки Польща

17.02.2018

У рамках участі у Мюнхенській конференції з безпеки Президент України Петро Порошенко провів зустріч з Прем'єр-міністром Республіки Польща Матеушем Моравецьким.

Глава Уряду Польщі підтримав важливість розвитку стратегічного українсько-польського партнерства та координації дій з протидії російській агресії в контексті членства Польщі в Раді безпеки ООН. Було також обговорено шляхи зміцнення двостороннього співробітництва у оборонній сфері.

Сторони обмінялися думками з актуальних питань українсько-польського порядку денного. Йшлося про подальший розвиток взаємодії у сфері захисту культурної спадщини та увічнення місць пам'яті у контексті досягнутих домовленостей.

Глава Держави висловив стурбованість з приводу ухвалених нещодавно польським парламентом змін до закону про Інститут національної пам'яті Республіки Польща. Він закликав польське керівництво утриматися від кроків, які можуть поставити під загрозу позитивні досягнення у двосторонньому діалозі з історичних питань. Президент Петро Порошенко також звернув увагу на вкрай шкідливий для українсько-польських взаємин характер заяви з оцінкою діяльності українського гетьмана Богдана Хмельницького.

Обговорювалися також питання розширення співробітництва в енергетичній сфері та координації дій з метою протидії реалізації проекту Північний потік – 2.

Сторони також обговорили шляхи належного забезпечення соціальних прав і свобод українських громадян, які тимчасово працюють на території Польщі.

Інтернет-представництво президента України

Німеччина

Президент України провів телефонну розмову з Федеральним канцлером Німеччини

20.02.2018

Президент Петро Порошенко провів телефонну розмову з Федеральним канцлером Німеччини Ангелою Меркель у четверту річницю подій на Майдані.

Співрозмовники обговорили стан реалізації Мінських домовленостей, наголосивши на необхідності консолідації режиму припинення вогню.

Окрему увагу під час розмови було приділено питанню звільнення заручників. Співрозмовники наголосили на необхідності продовження спільної роботи для звільнення найближчим часом усіх українських заручників та політичних в'язнів.

Петро Порошенко та Ангела Меркель обмінялися думками з питань, пов'язаних з відновленням ефективної роботи Спеціального центру з контролю та координації на Донбасі та можливості розгортання миротворчої місії ООН в окремих районах Донецької та Луганської областей.

Співрозмовники обговорили подальшу взаємодію у реалізації програми реформ в Україні.

Петро Порошенко та Ангела Меркель домовились продовжити підтримувати контакти з усіх вищезгаданих питань, у тому числі у Нормандському форматі.

Інтернет-представництво президента України

Данія

Президент України прийняв Міністра закордонних справ Данії

21.02.2018

Президент України Петро Порошенко зустрівся з Міністром закордонних справ Данії Андерсом Самуельсеном.

Президент України та Глава зовнішньополітичного відомства Данії обговорили безпекову ситуацію на Донбасі, імплементацію Мінських домовленостей, а також питання звільнення українських заручників та українських політичних в'язнів.

Сторони відзначили важливість та скоординували підходи у рамках міжнародних зусиль із забезпечення розгортання миротворчої місії ООН на окупованій території Донбасу, включно з неконтрольованою ділянкою українсько-російського державного кордону.

Президент подякував Данії за тверду підтримку суверенітету і територіальної цілісності України та непохитність позиції у питанні збереження санкційного режиму проти Росії до повного відновлення суверенітету та територіальної цілісності України.

Глава держави подякував уряду Данії за всебічну підтримку процесу реформ в Україні.

Президент привітав ініціативу Данії стосовно проведення у червні 2018 року в Копенгагені другої міжнародної конференції з питань реформ в Україні.

Співрозмовники обговорили також подальші кроки у протидії реалізації проекту «Північний потік-2».

Інтернет-представництво президента України

Білорусь

Президент України провів телефонну розмову з Президентом Республіки Білорусь

27.02.2018

Президент України Петро Порошенко провів телефонну розмову з Президентом Республіки Білорусь Олександром Лукашенком.

Співрозмовники обговорили актуальні питання порядку денного українсько-білоруських відносин, зокрема розвиток двостороннього політичного діалогу та майбутні контакти на найвищому рівні.

Глави держав відзначили важливість належної підготовки до проведення у поточному році у Гомелі Першого форуму регіонів України та Білорусі. У цьому контексті йшлося про інтенсифікацію торгово-економічної та культурної складової міжрегіонального співробітництва.

[Інтернет-представництво президента України](#)

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

План «Расмуссена –Гоуана»: можливості і загрози

Під час Мюнхенської безпекової конференції 16-18 лютого обговорювалась нова ініціатива і формат введення миротворчої місії ООН за планом колишнього Генсека НАТО Андерс Фог Расмуссена. Відповідний план був розроблений за участі експерта ООН при Колумбійському університеті в Нью-Йорку Річарда Гоуана. У доповіді «Чи зможе ООН об'єднати Україну?», яка була представлена раніше йдеться, що план розроблений з урахуванням досвіду миротворчих місій на Балканах, Лівані та інших країнах.

Відповідно до плану, операція під командуванням ООН має включати військовий, поліцейський та цивільний компоненти. Місія буде складатись з незалежних військових багатонаціональних сил (MNF), а також поліцейських та цивільних елементів під проводом ООН. **Незалежно від точної структури, така місія повинна виконувати три основні завдання:**

- забезпечення стабільного та безпечного середовища на всьому Донбасі;
- забезпечення умов для проведення виборів;
- контролювати громадський порядок та цивільні аспекти реінтеграції після виборів, максимізуючи довіру місцевого населення до процесу.¹⁴

Окрім того, відповідно до плану «Расмуссена - Гоуана »:

- на Донбасі, не повинно бути ані російських, ані натівських солдатів;
- контингент повинен мати достатню чисельність - до 20 тисяч осіб, у тому числі 4-5 тисяч на кордоні Росії з Україною, аби запобігти потенційним вторгненням;
- війська мають надати нейтральні країни, яким довіряють як західний альянс і Україна, так і РФ (до прикладу Швеція, Фінляндія або Австрія, а також країни Латинської Америки, Казахстан, Білорусь, Монголія дружні до Росії);
- мандат повинен надавати можливість обмеженого застосування сили для захисту як цивільного населення і мирного процесу, так і затримання «порушників»;
- запровадити посаду спецпредставника генерального секретаря ООН, аби досягнути компромісу між всіма сторонами конфлікту.¹⁵

¹⁴ <https://www.hudson.org/research/14128-can-the-united-nations-unite-ukraine>

¹⁵ <http://bit.ly/2ouMLub>

Для початку введення місії потрібне відведення озброєнь Росії та її гарантії з безпеки. Прокремлівські адміністрації ЛНР/ДНР мають надати згоду на роботу місії ООН.

Головним каменем спотикання між Україною та Росією щодо запровадження миротворчої місії ООН є питання: **де саме повинні дислокуватися миротворці ООН?** Україна наполягає на українсько-російському кордоні, а Росія вважає, що на лінії зіткнення. Очевидно, що задум Москви полягає в тому, що присутність миротворців на лінії зіткнення і призведе до встановлення нового кордону. Міністр закордонних справ України Павло Клімкін зазначив, що не згоден з деякими положеннями так званої «доповіді Расмуссена» про формат миротворчої місії в Донбасі, але загалом оцінює її як «гідну».¹⁶

Оприлюднений план «Расмуссена - Гоуана» спонукав Павла Клімкіна та Сергія Лаврова для обговорення його під час зустрічі на Мюнхенській конференції. За словами Міністра закордонних справ України вони цілу годину обговорювали ініціативу «Расмуссена - Гоуана», але ні про що так і не домовилися.¹⁷

Багато експертів сумніваються у реалістичності такого плану, але допускають, що у найкращому разі миротворців можна очікувати не раніше, ніж через два роки. Цьому може завадити і складний процес переговорів з усіма зацікавленими сторонами, і те, що остаточне рішення ухвалюватиме Рада безпеки ООН, одним із постійних членів якої є Росія.¹⁸ Колишній заступник генсека НАТО Александр Вершбоу вважає: **«План з миротворцями спрацює лише в тому випадку, якщо Володимир Путін захоче позбутися західних санкцій»**.¹⁹

Президент України вірить, що Донбас може бути прикладом успішного вирішення збройного протистояння мирним шляхом.²⁰ Але судячи з усього, така перспектива є досить примарною. **По-перше**, Київ не закріпив законодавчо Росію, як сторону конфлікту. Тому, ситуація на Донбасі, у юридичній площині, більшою мірою виглядає саме як внутрішній конфлікт. **По-друге**, на отримання мандату миротворчої місії потрібна згода як мінімум двох сторін. У такому випадку залишається питання: а хто друга сторона конфлікту в Україні, ЛНР/ДНР чи Росія? Саме цим маніпулює Кремль, адже намагається схилити міжнародне співтовариство вести переговори з терористами, і тим самим легімітизувати їх. **По-третє**, більшою мірою план «Расмуссена - Гоуана» відповідає інтересам Росії, адже прослідковується, що його основною метою є уможливлення виконання Мінських домовленостей, а основний нонсенс полягає в тому, що сторони мають домовлятися з терористами. Окрім того, присутність військових союзників Росії, таких як Казахстан і Білорусь, у миротворчій місії несе загрозу того, що Кремль може підслати своїх військових, а це легімітує фактичну російську присутність на Донбасі за прикладом Абхазії, Придністров'я та Південної Осетії.

На Мюнхенській конференції колишні американські дипломати від демократичних і республіканських адміністрацій ставили під сумнів нинішні обговорення цього питання. Колишній посол США в Росії Майкл МакФол нагадав про приклад Кіпру, де миротворці були розміщені у 1964 році. «Ці сили досі там, а укладення мирної угоди, яка б об'єднала окуповану Туреччиною північ острова з рештою країни, лишається туманною. Поясніть, чим в цьому конкретному випадку

¹⁶https://dt.ua/POLITICS/u-mzs-ocinili-dopovid-rasmussena-schodo-mirotvorciv-oon-u-donbasi-269505_.html

¹⁷ <http://bit.ly/2GOzIue>

¹⁸ <http://www.bbc.com/ukrainian/features-43074835>

¹⁹ <https://www.pravda.com.ua/news/2018/02/24/7172682/>

²⁰ <https://ua.news.ua/pidsumky-myunhenskoyi-konferentsiyi-ukrayina-v-epitsentri-zagalnoyevropejskoyi-bezpeky/>

фактори відрізняються, щоб це не призвело до сценарію на зразок перманентного поділу, як на Кіпрі?» - сказав МакФол.²¹

Потрібно розуміти й інше, що у стилі Путіна, спершу розпочинати, а потім заморожувати конфлікти у тих країнах постсоціалістичного простору, які пропагують західні цінності і прагнуть до євроатлантичної інтеграції. Скоріше за все він і має на меті заморозити конфлікт в Україні, що створить Кремлю додану вартість у вигляді інструменту маніпулювання у відносинах з Заходом та турбулентності на кордонах з ЄС. Тому Україні потрібно напрацювати власні умови введення миротворців, виходячи з пріоритетів національної безпеки.

²¹ <https://www.pravda.com.ua/news/2018/02/24/7172682/>